

20 ára gamli Jan er epileptikari:

Gev mær arbeiði

— hvønn dag setir hann sær sama spurning: — Hví sleppi eg ikki at arbeiða, sum hinir dreingirnir?

Jan er vakur, vælvaksin drongur á at lita. Bliður og eyggagóður kemur hann móti okkum, tá Sosialurinn vitjar í heimi hansara í Syðrugøtu.

Foreldrini Sofus og Magnhild á Toftini, hava jattað at siga okkum søguna um royndir teirra at fáa brekaða sonin í arbeiði.

— Tá vit tosa um arbeiði, er Jan áhugaður beinanvegin. Hægsta ynski hansara seinastu seks árin, hevur verið at fingið eithvørt at taka sær til, so sum hinir dreingirnir, ið hann gekk í skúla saman við. Teir hava allir hópin av uppgávum, sum Jan bert er áskoðari til. Jan skilir ikki, at eingin hevur brúk fyri honum, og foreldrini noyðast at dylja, hvussu úrslitaleys framtíðin myndar seg fyri sonin.

Jan: — Einaferð slapp eg at umvæla eina súkklu, men tað var í Danmark, leggur hann afturat!

Einføld ringrás um seg sjálvan

Tá Jan var hálvtannað ára gamal, fekk hann sjúkuna epilepsi. Hann hevur allar dagar fingið tablettir fyri at basa teimum herðindum, sum standast av sjúkuni.

— Hóast brek sitt, so hevur Jan gingið í vanligan barnaskúla í heimbygðini. Tá hann var 14 ára gamal, fór hann — eins og skúlafelagar hansara, úr skúlanum. Tá dugdi hann at lesa og skriva, men so er sammetingin við javnaldrar hansara ikki til staðar meira!

Jan á Toftini: — Eina ferð slapp eg at umvæla eina súkklu, men tað var í Danmark.

Her er Jan avmyndaður í túninum í Syðrugøtu, har hann lappaði egnu súkklu, sum var punkterað

Svevur fyri at stytta sær stundir

I dag er gerandisdagur hansara í innihaldi at sova til á miðdegi, eta tær 13 tablettirnar, sum eru neyðugar fyri at basa sjúkuni, spáka sær ein túr í bygðini, — kanska vitja inn á gólvíð hjá familju og

kenningum at prátta eina løtu. Stutt sagt, at gera eithvørt, sum kann styttja um tíðina, til niðurfaringartíð!

Seinasta royndin

Seinasta týsdag sendi sjónvarpið brot úr fundinum hjá Javna í Kambsdali, har arbeiðs- og und-

irvingarviðurskiftini hjá brekaðum vóru umrødd.

Magnhild á Toftini var millum foreldrini, sum søgdu sína hugsan um hesi viðurskifti. Hon greiddi frá umstøðunum hjá soninum og segði, hvussu gerandisdagur hansara myndaði seg, at hann noyðdist at ganga heima, hendur í favn, ti

Foto: Kaimar

eingin hevði brúk fyri arbeiðsorku hansara.

Fyri Sosialinum sigur Magnhild á Toftini, at hetta var seinasta royndin hon gjørdi, fyri at fáa soninum arbeiði og sømilig kor.

— Okkara royndir hava vist, at alt er nyttuleyst. Vit vænta okkum ikki meira, siga foreldrini.

— Vit vita væl, at Jan ikki kann gera eithvørt arbeiði, og at hann heldur ikki er førur fyri at arbeiða vanligan arbeiðsdag.

Hevði bert verið rúmd fyri honum á onkrum arbeiðsplássi, har hann kundi gingið til handa, verið saman við øðrum fólki og kent, at brúk var fyri honum, so hevði gerandisdagurin fingið innihald.

Eitt lív í líkasælu

— Spurningurin er, hvussu Jan kann sleppa burturúr tí líkasælu, ið tað er fyri eitt menniskja, sum eingin hevur brúk fyri.

Magnhild á Toftini: — Tað kennist vónleyst fyri okkum, men fyri sonin er tað ikki til at skilja, at rúmd ikki er fyri honum á arbeiðsmarknaðinum. Hann spyr upp í saman, biður okkum ringja higar og hagar. Tá vit aftra okkum, so hevur hann hug at royna sjálvur.

— Tað noyðast vit sum best at fáa hann frá, tí vit vita at tað er nyttuleyst. — Men hvussu skulu vit fáa okkum at siga honum tað!

Ein trongstøða

— Hetta er ein trongstøða, vit eru komin í, sum neyv-an nakar uttanfyristandandi kann skilja.

— Vit krevja heldur ikki at vanlig fólki, sum ikki kenna umstøðurnar hjá brekaðum og avvarðandi teirra, skulu skilja, men hósandi hevði verið, um myndugleikarnir tóku arbeiðsviðurskiftini hjá brekaðum upp, og skipaðu reglur fyri, hvussu botast kann um hetta.

Magnhild og Sofus á Toftini eiga seks børn. Av teimum er Jan yngstur. Magnhild sigur, at hon minnst eini foreldur, sum noyðdu at lata brekaða barn teirra frá sær í síni tíð.

— Eg minnst, hvussu hjartaliga synd mær tókti tað verða fyri foreldrini tá. Eg átti frísk børn og helt, at eg kundi ímynda mær, hvussu ræulig støða teirra var.

— Men tað var litið — í mun til, hvat bylgdist inni í mær, tá vit vóru varug við, at Jan var brekaður.

— Slika kenslu kunnu vit ikki krevja, at uttanfyristandandi fólki skulu ímynda sær.

Kann hann lesa og skriva so...

— Tá Jan var sjeý ára gamal, fór hann í skúla við javnaldrum sínum. Lærarin helt fyri, at kundi Jan læra at lesa og skriva, so fór hann at verða mentur fyri at fylgja við í samfelagnum og sostatt eisini at fáa arbeiði, sum hann var førur fyri at gera.

Jan lærði eins og mong onnur at lesa og skriva, og tí hildu foreldrini ikki, at nokur forðan var fyri at fáa honum arbeiði.

— Nú hevur Jan gingið heima í seks ár. Hann hevur tó fingið loyvi at royna seg í ymsum arbeiði, men altíð við tí niðurstøðu, at tá stutt er frálíðið, hevur hann fingið sekkini!

